

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 32

БЕОГРАД, 8 АВГУСТ 1936.

ГОДИНА VIII

Садржај:

Градска штедионица општине града Сарајева у Сарајеву
Хрватска банка д. д., Загреб
Хрватска пољоделска банка д. д., Загреб

ГРАДСКА ШТЕДИОНИЦА ОПШТИНЕ ГРАДА САРАЈЕВА У САРАЈЕВУ

Сарајевска градска штедионица показује у последњим годинама необично снажан полет, коме ни привредна криза ни криза нашег банкарства нису могле нашкодити. После Загребачке градске штедионице и Лјубљанске местне хранилнице она је наша највећа општинска штедионица. Међутим, за разлику од поменуте две велике општинске штедионице и доста других мањих, Сарајевска градска штедионица се није морала користити мораторијалном заштитом. Она се разликује од претежног броја наших општинских штедионица и по томе, што није само општински новчани завод у užем смислу те речи, већ је и општински предузимац и финансијер. Већ и само летимиčan поглед на активну страну њеног биланса оставља утисак, да се овде ради о билансу nekог великог индустријског предузећа. Она води у властитој реџији разна комунално-привредна предузећа, као електричну централу, трамвај, водовод, плинару и асфалтну индустрију, а ангаžована је скоро са свих 100% акцијског капитала и у »Шпедицији« д. д. за интернационалне транспорте. У веzi с овим последњим ангаžманом она је и велико-закупач дувана у 9 срезова. Као што се види, круг рада Сарајевске градске штедионице је заснован на најширој бази.

Овакво стање је последица нарочитих околности. Иако код штедионица за стицање поверења нису неопходна властита средства, ипак је Сарајевска општина приликом оснивања своје штедионице, 1922 године, htела да joj даде што више средстава и што веће супергаранције за њезине пасивне послове — примане улоге и закључивање zajmova. Због тога ју је снабдела главницом од 40 милиона и 73 hiljade dinara. Као што ни Београдска општинска штедионица није примила од општине главницу у готову, већ у Ратној штети, тако је и Сарајевска градска штедионица уместо главнице у готову од општине примила њена привредна предузећа. Тиме је и општинско књиговодство и буџетирање знатно упрошћено, а предузећа су постављена на строго комерцијалну базу.

Развој прилика је показао да је ова солуција била добра. У току ових 14 година штедионица је обновила и модернизовала постројења у електричној централни, знатно је проширила електричну и водоводну мрежу, а створила је и знатне резерве. Општина има, поред тога, и бесплатно јавно осветљење електриком и плином, бесплатне јавне чесме итд. Да би се бар приближно могла оценити корист коју општина има од своје штедионице, споменућемо да је на пример у прошлој 1935 години општини исплаћено 3,625.000 dinara за искоришћаванје путева и тргова за водоводне, електричне и плинске водове, као и за употребу цесте од стране трамваја; трошкови за јавну расвету и јавне чесме износили су 3,869.000 dinara; удео општине у добитку штедионице износио је 247 hiljada. У 1935 години штедионица је, дакле, укупно придонела општини 7,74 милиона и тиме је покрила њен годишњи буџет са око 25%. Општина је имала и друге користи. Пре свега у виду јефтiniјег камањјака на своје дуговање, а затим велике буџетске уштеде услед тога, што је штедионица уполнила из социјалних обзира

знатан број радника и намештеника, који би иначе пали на терет општинског буџета.

Ево неколико података о штедионичним комунално-привредним предузећима.

Електрична централа има у свему 4.700 к. в. расположиве снаге, и то два модерна turboагрегата са укупном снагом од 4200 к. в., један водени агрегат од 500—600 к. в. и један агрегат који служи само за резерву. Око 25% произведене енергије претвара се у истосмерну у трансформаторима који се налазе у калиричној централни, градском колодвору и градској већници. У 1935 проширена је електрична мрежа за 22.723 метра, и крајем исте године износила је 563 hiljade метара. Укупна производња у 1935 износила је 6,668.970 kilovat-časova, и то у калиричној централни 2,91 милиона к. в., а у hidrocentralни 3,76 милиона квч. У односу на 1934 производња је опала за 3,84%. У 1931 години она је износила 8,07 милиона квч. То значи да је у 1935 потрошња електричне струје за око 1,4 милиона квч. односно за 18% мања него пре 5 година. Сманjenje потрошње изазвано је привредном депресијом, а добрим делом и завођењем државне трошарине на електричну струју. Ипак, електрична централа даје још увек највећи део добити.

Трамвај је раније odbacивао леп приход. Међутим, од 1930 до јула 1934 константно је opadала фреквенција путника. У јулу 1934 снижене су цене трамвајским картима, за 20 до 50%. У веzi с тим опет се повећава и број превезених путника. Али су приходи овог предузећа у 1935 још увек мањи него у току неколико ранијих година и једва покривају расходе, јер су због ukidanja градског колодвора отпали знатни приходи из теретног саобраћаја, а снижена је и тарифа за превоз поште, тако да су и ти приходи smanjeni. Возни парк остао је и у 1935 непromenjen. Већих радова на трамвају није било, али је већ све припремљено да се у току 1936 изгради нова централна радоница и трамвајска ремиза на земљишту електричне centrale у Gundulićevoj улици.

Водовод даје мали вишак. У 1935 је изведен читав низ радова у циљу бољег искоришћаванја врела и одржаванја водовода. Kupljena су и извесна нова земљишта. Повећан је капацитет водовода Komatin kaptiraњем три нова мања врела, чиме је осигурана довољна количина воде и за време највећих суша. Положено је нових цеви у различитим улицама у укупној дуџини од 4115 метара, усађена су 54 нова zapona, 8 надземних hidranata и 4 испуста. Postavljeno је и 10 нових јавних чесама. Крајем 1935 водовод је имао укупну дуџину цеви од 142.577 м (prema 138.200 м у 1934), од чега је отпадало на spoljne пруге 35.836 м, а на градску мрежу 106.741 м. На овој мрежи се налазило 220 јавних чесама, 284 hidranta, 526 zapora и 4971 komad кућних instalacija. Сва врела дају око 10 милиона м³ воде.

Плинара служи првенствено јавној расвети, али се у 1935 повећао и приватни конзум за око 20.000 м³. Укупна производња у 1935 била је 791.100 м³ плина од 4 hiljade calorija према 737.800 м³ у prethodној години. Као што се види, про-

izvodnja u prošloj godini je povećana za 53.400 m³ ili za 7,2%, ali je u odnosu na 1933 još uvek manja za 39.600 m³ ili 4,75%. Pored plina proizvedeno je i 5 vagona plinskog katrana i 53,6 vagona koksa (u 1934 godini 6 vagona katrana i 27 vagona koksa). Tražnja koksa za ogrev bila je manja zbog blage zime, a za industrijske svrhe — znatno veća. Plinski vodovi u 1935 su prošireni za 195 m, a čitav niz dotrajalih cevi je zamenjen novima.

Asfaltna industrija je osnovana 1928 godine. Preduzeće ima inače prvenstveno za cilj da vrši asfaltne radove za opštinu. U 1935 su vršeni manji radovi oko asfaltiranja pločnika, terasa i popravaka stare asfaltne površine cesta. Položeno je 415 m² betonske podloge od 10 cm, 175 m² od 20 cm i 391 m² betonske prevlake od 2,5 cm, zatim 1550 m² asfalta od 2 cm, 859 m² od 2,5 i 3 cm i 1711 m² od 4 i 5 cm debljine, kao i 105 m² obruba. Pored toga je proizvedena i asfaltna masa za izolaciju i zalevanje, od čega je prodato 17.000 kg (prema 57.000 kg u 1934).

Špedicija d. d. bavi se špediterskim i carinskim poslovanjem, inkasom dokumenata, prodajom drva i uglja, davanjem zajmova trgovcima na kurentnu robu, uskladištenjem trgovačke robe i zakupom duvana. Poslovanje u 1935 bilo je uglavnom u svim granama povoljnije nego u prethodnoj godini. Dok su krajem 1934 dužnici po lombardu iznosili samo 950 hiljada, krajem 1935 su porasli na 2 miliona 85 hiljada dinara. Kamata na ove lombardne zajmove iznosi samo 9%.

Bankovno odeljenje radilo je takođe povoljno. Poverenje ulagača nije bilo nikad poljuljano, blagodareći neobično opreznom poslovanju, znatnim rezervama i jamstvu opštine za uloge.

Sam bilans Gradske štedionice za poslednje četiri godine pruža sledeću vrlo interesantnu sliku:

Račun izravnanja

Aktiva	1932	1933	1934	1935
			u hiljadama dinara	
Blagajna i banke	2.424	3.859	9.130	6.499
Hartije od vrednosti	2.008	1.991	4.244	4.302
Menice	3.286	3.018	3.859	5.136
Zajmovi na zaloge	3.457	3.119	1.648	2.101
Dužnici	45.519	47.310	51.005	57.272
Materijal	5.173	5.614	5.777	4.934
Inventar i tehn. postroj.	56.550	61.596	63.058	65.041
Nepokretnosti	11.083	16.393	16.393	16.533
Investicije	9.110	1.069	1.714	1.004
Kaucije i garantije	47.605	58.482	9.843	7.365
Depoziti	—	—	52.434	62.294
Pasiva				
Glavnica	40.073	40.073	40.073	40.073
Rezervni fond	4.490	5.205	5.904	6.261
Fond za amort. invent. i tehničkih postrojenja	20.712	26.871	33.177	39.031
Fond za amort. nepokr.	947	1.341	1.735	2.133
Penzioni fond	333	816	1.254	1.558
Opskrbni fond	—	88	276	456
Ulozi na štednju	26.937	25.951	31.209	30.945
Poverioci	41.667	40.578	42.022	41.199
Reeskont	2.021	1.640	415	124
Prenosne stavke	—	—	48	55
Kaucije i garantije	—	—	9.843	7.365
Deponenti	—	—	52.435	62.294
Dobit	1.429	1.398	714	987
Zbir bilansa	186.215	202.541	219.105	232.481
Obrtni kapital	138.610	143.969	156.779	162.822

Zbir bilansa iznosi 232 miliona. Prema prethodnoj godini veći je za 17 miliona, a u odnosu na 1929 on je više nego udvostručen. Obrtni kapital štedionice takođe je sve veći i iznosi 162,8 miliona. Od toga otpada na glavnica 40 miliona, na fondove i čistu dobit 50 miliona, a na uloge i poverioce 72 miliona dinara. Na sopstvena sredstva otpada

oko 56% obrtnog kapitala, a na tuđa 44%. U odnosu na 1934 tuđa sredstva (i to: poverioci) su manja za jedan milion dinara, a sopstvena su za 7 miliona veća. To znači da je prošle godine obrtni kapital porastao per saldo za oko 6 miliona dinara. Povećanje sopstvenih sredstava je posledica porasta vrednosti fondova, naročito amortizacionih fondova. Tako je fond za amortizaciju investicija i tehničkih postrojenja porastao za 6 miliona i iznosi 39 miliona dinara, dok je u 1929 bio bilansiran samo sa 5 miliona, a u 1928 nije uopšte postojao. I fond za amortizaciju nepokretnosti iznosi preko 2 miliona. Kao što se vidi, amortizacija je vrlo intenzivna.

Poverioci u 1935 iznose 41 milion prema 42 miliona u prethodnoj godini. Ulozi na štednju ostali su u odnosu na prethodnu godinu gotovo nepromenjeni sa 31 milion dinara. Broj ulagača je porastao sa 2437 u 1934 godini na 2880 u 1935. Reeskont kod Narodne banke je opet smanjen i iznosi samo 124 hiljade. Uostalom, štedionica se nije ni služila reeskontom za svoj račun, već za račun »špedicije d. d.«, koja iskorišćava reeskontni kredit posredstvom štedionice.

I u aktivni ima nekoliko interesantnih promena. Dužnici su porasli za 6 miliona, na 57,27 miliona dinara. Zajmovi na zaloge su takođe povećani sa 1,6 na 2,1 miliona, a menice sa 3,86 na 5,13 miliona. Ovo je najbolji dokaz da se privreda u sve većoj meri obraća na svoju opštinsku štedionicu, gde nailazi na najveću kulantnost i predusretljivost. Štedionica odobrava prvenstveno sitne kredite malim privrednicima.

Pozicija »inventar i tehnička postrojenja« pokazuje stalni porast, što znači da se preduzeća održavaju na tehničkoj visini. U 1935 ovaj račun je bilansiran sa 65 miliona prema 63 miliona u 1934. Kako je odgovarajući fond amortizacije dostigao 39 miliona, izlazi da su inventar i tehnička postrojenja njime već pokrivena sa 62%. Nepokretnosti iznose 16,5 miliona i samo su neznatno veće nego u prethodnoj godini. »Investicije« su za 700 hiljada manje i iznose 1 milion dinara. U ovoj poziciji su knjiženi nedovršeni radovi kod pojedinih komunalno-privrednih preduzeća, koji će doći na nepokretnosti odnosno na inventar i tehnička postrojenja.

Račun gubitka i dobitka

Rashodi	1932	1933	1934	1935
			u hiljadama dinara	
Troškovi	26.190	25.089	25.002	26.874
Kamata	3.388	3.234	3.366	2.871
Amortizacija	5.889	6.553	6.699	6.251
Otpis kursne razlike	333	25	—	—
Dobit	1.429	1.398	714	987
Prihodi				
Kamate i provizije	4.875	4.737	5.121	5.612
Prihodi preduzeća	32.274	31.562	30.456	31.320
Kurs. razl. har. od vredn.	—	—	204	48
Zbir prihoda ili rashoda	37.149	36.299	35.782	36.980

Prihodi preduzeća su za 900 hiljada, a kamate i provizije za 500 hiljada dinara veće nego u 1934 godini. Dobitak na kursu hartija iznosi 48 hiljada prema 204 hiljade u prethodnoj godini. Na taj način je zbir prihoda porastao za oko 1,2 miliona dinara. Na strani rashoda vidimo da je pasivna kamata za 500 hiljada manja, zbog maksimiranja kamatne stope. Amortizacija je takođe za 450 hiljada manja, ali je u odnosu na 1932 i ranije godine još uvek znatno veća. Troškovi iznose 26,87 miliona (prema 25 miliona u 1934). Od toga otpada na plate, nadnice, poreze, upravne troškove i troškove proizvodnje 19,37 miliona, na troškove javne rasvete i javnih česama 3,87 miliona i na placarinu gradskoj opštini za iskorišćavanje puteva itd. 3,62 miliona dinara. Odnos između ličnih i materijalnih rashoda ostao je u 1935 uglavnom nepromenjen. Činovničke plate su, doduše, reducirane, ali je broj radnika i ostalih nameštenika nešto veći. Čista dobit iznosi 987 hiljada i veća je za 273 nego u

1934. Ovakav rezultat potpuno zadovoljava, s obzirom na to što se opšte prilike u 1935 u odnosu na prethodnu godinu nisu popravile. Dobit je ovako podeljena: dotacija opštini 247 hiljada, tantijema upravi 49 hiljada, rezervnom fondu 493 hiljade, penzionom fondu činovnika 99 hiljada i opskrbnom fondu majstora i voznog osoblja 99 hiljada dinara.

ХРВАТСКА БАНКА Д. Д., ЗАГРЕБ

Према величини главнице и обртног капитала који јој стоји на расположењу, Хрватска банка спада међу веће средње новчане заводе Загреба, а с обзиром на послове с којима се она одувек бавила, можемо је уврстити у ред типичних трговачких банака. Она с индустријом нема никаквих ужих веза. Не поседује акције индустријских предузећа нити ове финансира. Она се ограничује искључиво на краткорочне операције, које пружају максимум сигурности и ликвидности, као на пример на куповину и продају девиза, финансирање увоза и извоза, есконт краткорочних робних меница, инкасо-послове итд. Хрватска банка је и иначе стално посвећивала нарочиту бригу одржању необично високе ликвидности. Готовина у њеној благајни или на жиро — односно чековним рачунима ретко када је била мања од 30 милиона динара. Она се уз то ослањала на одличне и необично јаке везе у иностранству (као на пр. Банка комерцијале Италиана), тако да се могло с правом претпоставити да ни те стране везе неће никако дозволити да се поколеба кредитни углед Хрватске банке.

Као што се види, није постојала никаква чињеница која би могла оправдати или објаснити панику улагача. Па ипак, ни Хрватска банка од ње није била сасвим поштеђена. То се види из кретања улога на књижице и по тек. рачунима. Ови су износили (у милионима динара):

1930	1931	1932	1933	1934	1935
263	235	198	181	149	95

Од јесени 1931 до краја 1935 одлив улога на књижице и по текућим рачунима износи 168 милиона динара, тако да су они крајем прошле године износили само нешто изнад једне трећине од стања крајем 1930 године, која је била последња нормална. Хрватска банка је све исплате па и највеће вршила без икаквог ограничења, не водећи чак рачуна ни о отказним роковима. Код неких других завода није дошло до тако јаког смањења поверених средстава због тога што су се дотични заводи користили заштитом. Кулантним поступком према улагачима, Хрватска банка је брзо успела да поврати њихово поверење, тако да се може рећи да је одлив улога приватника сасвим престао већ у 1932 години.

Доцније даље смањивање поверених средстава нема више никакве везе с кризом поверења, већ је последица смањеног обима послова, завођења девизних ограничења, клиринга итд. У последњем тромесечју прошле године дошло је, као што је познато, до санкција према Италији. Пословање Хрватске банке било је тиме необично јако погођено, јер се она била готово специјализирала у финансирању наше трговине с Италијом. Разуме се да због санкција финансирање те трговине није било више потребно, јер је она сасвим престала. У вези с тим ни Хрватској банци нису била више потребна онолика туђа средства као раније. Зато је сасвим обуставила примање нових улога, а настојала је и својим ранијим улагачима и кореспондентима да врати што више средстава која јој више нису била потребна. Отуда су улози у 1935 години смањени за 54 милиона, јаче него ма када раније. Пошто су санкције укинуте, и пословање Хрватске банке ће се нагло поправити, тим пре што она има могућност да у најкраће време добије сва средства која су јој потребна.

Главне билансне позиције за 4 последње године овако изгледају :

Рачун изравњања

Активна	1932	1933	1934	1935
	у хиљадама динара			
Готовина	28.115	31.760	26.123	30.838
Менице	42.781	33.367	36.866	16.878
Дужници	146.256	135.180	106.024	67.284
Непокр. и намештај	5.456	5.278	5.197	5.197
Инкасо-менице	13.258	14.984	19.597	17.812
Гаран. и полози	102.084	91.105	84.362	74.615
Пасива				
Главница	20.000	20.000	20.000	20.000
Рез. фонд	2.920	2.963	2.996	3.015
Улози	198.379	181.076	149.561	95.453
Инкасо-менице	13.258	14.984	19.597	17.812
Гаран. и полози	102.084	91.105	84.362	74.615
Добитак	1.311	1.546	1.653	1.729
Збир биланса	337.951	311.675	278.170	212.625
Обртни капитал	222.609	205.586	174.211	120.198

Ако се најпре задржимо код пасиве, видимо да обртни капитал у 1935 износи 120 милиона према 174 милиона у претходној години. Дакле, он је прошле године смањен готово за једну трећину, односно за 54 милиона. То је искључиво последица већ споменутог опадања улога за 54 милиона. Сопствена средства остала су непромењена са 24,7 милиона (од чега је главница 20 милиона, резервни фонд 3 милиона и добитак 1,7 милиона). Збир биланса је смањен прошле године за 66 милиона. Дакле, за 12 милиона више него обртни капитал. То долази отуда, што су за толико опале позиције које се налазе у истом износу у активи и пасиви, и то гаранције и полози су пали за 10 милиона, са 84 на 74 милиона, а инкасо-менице за даља 2 милиона, са 19 на 17 милиона динара.

Активна нам показује пласман банчаних средстава, као и промене које су се десиле због редукције обртног капитала. Пре свега видимо, да менице износе 16,8 милиона према 36,8 милиона динара у 1934. Оне су, дакле, смањене за 20 милиона. Дужници су опали готово два пута толико, за 39 милиона, са 106 милиона у 1934 на 67 милиона у 1935 години. Насупрот томе, готовина је повећана за близу 5 милиона, са 26,1 на 30,8 милиона динара. Намештај и непокретности остали су непромењени са 5,19 милиона динара. Као што се види, готовина износи 30,8 милиона. То је преко 25% од обртног капитала, што значи да банка није жалила потребне жртве за одржање своје ликвидности.

Рачуни губитка и добитка показују следећу слику:

Приходи	1932	1933	1934	1935
	у хиљадама динара			
Пренос добити	885	1.204	1.461	1.605
Кamate и провизије	6.072	—	—	—
Девизе и ефкети	3.312	—	—	—
Разни приходи	—	7.424	5.691	4.919
Расходи				
Управни трошкови	1.566	—	1.783	1.599
Порези	542	—	507	427
Упр. трошкови и порези	—	2.258	—	—
Плате	3.371	3.342	2.991	2.770
Отписи	3.479	1.481	218	—
Добитак	1.310	1.546	1.653	1.729
Збир прихода или расхода	10.271	8.628	7.152	6.525

Приходи у 1935 износе 4,9 милиона према 5,7 милиона у претходној години. Дакле, мањи су за 800 хиљада. Да није дошло до примене санкција, приходи у 1935 били би сигурно чак и већи него у 1934, јер је Хрватска банка управо у другој половини 1934 и првој половини 1935 била знатно проширила круг својих пословних веза. Иначе, у 1930 и 1931 банчини бруто приходи су се кретали око 8 милиона динара годишње. У годинама банкарске кризе они се нису релативно много смањили, што је такође доказ да је Хрватска банка доста рано изишла на

крај с паником улагача и да јој је пословање до примена санкција било сасвим нормално. До извесног смањења прихода морало је и иначе да дође већ и ради тога, што су послови услед привредне депресије били уопште знатно слабији него раније.

Подаци о расходима показују најригорознију штедњу. Управни трошкови у 1935 износе 1,6 милиона према 2,2 милиона у 1930, а плате су у исто време сведене са 4 милиона на 2,77 милиона динара. Прошле године није било нових отписа, пошто су сви губици већ елиминисани ранијим отписима. Иначе, сви отписи од почетка 1930 до краја 1934, урачунавши и отпис намештаја износе око 8 милиона динара. То је сразмерно незнатна свота и потврђује нам да су банчини послови заиста пружали максимум сигурности.

Последњих година банка није делила никакву дивиденду. Верна начелима строге опрезности, она је остварени добитак преносила на нови рачун.

ХРВАТСКА ПОЉОДЕЛСКА БАНКА Д. Д., ЗАГРЕБ

Ни Хрватска пољоделска банка није могла избећи општу појаву смањења пословног волумена. Њен обртни капитал био је највећи у 1931 години са округло 100 милиона динара. До краја 1935 он је опао на 69,4 милиона. Дакле, смањење износи око 30%. То углавном одговара приликама у којима се налази наше новчарство, али треба нагласити да је Хрватска пољоделска банка одмах после добијања шестогодишњег одлагања плаћања без нарочитих тешкоћа успела да прилагоди своје пословање новонасталим приликама. Иначе, одлагање плаћања било је банци већ због тога потребно, што је имала знатна потраживања код земљорадника. Она се раније бавила увелико и парцелацијом већих поседа, али је извођење аграрне реформе омело ту пословну грану.

Приликом пречишћавања биланса, према одредбама Уредбе о заштити новчаних завода, од улагача нису тражене никакве жртве. Отписи су извршени интерно употребом фондова. Акционари Пољоделске банке преузели су на себе и ризик за евентуалне будуће штете, које би се могле јавити приликом реализовања активе. У ту сврху банчина главница је смањена за 2 милиона, са 10 на 8 милиона динара. Ова два милиона су дотирана фонду за покриће евентуалних доцнијих штета. Од ранијих резерви, које су износиле 5,27 милиона, остао је после извршених отписа пензиони фонд од 1,15 милиона и један вишак од 202 хиљаде динара. Поменути вишак од 202 хиљаде унет је такође у фонд за покриће евентуалних доцнијих штета, који данас износи 2 милиона 202 хиљаде.

Осим свог главног седишта у Загребу (Смичикласова бр. 17), Хрватска пољоделска банка има подружнице у Сарајеву и Сушаку и испоставу у Чабру. Она има знатан ослон у Загребачком Каптолу, који је један од њених главних комитената. По свом рангу она спада међу средње новчане заводе Загреба и с обзиром на њене одличне везе има осигурану будућност а и свој резон д'етр. Иначе, Пољоделском банком се увек управљало веома обавриво, чему треба и захвалити да је она претрпела релативно мало штете од опште банкарске кризе.

Главне билансне позиције за четири последње године овако изгледају:

Активна	Рачун изравњања			
	1932.	1933.	1934.	1935.
	у хиљадама динара			
Готовина	675	654	826	751
Банке	268	—	—	—
Хартије од вредности	3.293	1.902	1.944	1.916
Курс. разл. држ. папира	—	68	34	—
Менице	16.096	19.724	19.033	17.549
Дужници	52.950	18.843	21.986	18.784
Предузећа у вл. режији	3.002	9.539	9.418	9.831

Непокретности	10.962	18.302	18.102	18.102
Прелазни	—	—	—	10
Остала актива	—	—	—	2.246
Пасива				
Главница	10.000	8.000	8.000	8.000
Фонд за евент. штете	5.270	2.202	2.202	2.202
Пензиони фонд	—	1.151	1.151	1.151
Улошци	62.198	58.546	56.954	52.897
Повериоци	8.679	4	—	—
Реесконт	—	5.836	4.807	3.929
Разна пасива	—	—	—	906
Јамчевине	—	—	—	240
Чисти добитак	56	64	76	104
Збир биланса	88.107	77.290	74.720	69.429

Поред рачуна преко којих су књижена банчина сопствена средства, имамо у пасиви само две важне позиције: улошци и реесконт. До 1933 Хрватска пољоделска банка није се готово ни служила реесконтним кредитом код Народне банке. Крајем 1933 реесконт износи 5,8 милиона, у 1934 се смањује на 4,8 милиона, а у 1935 и даље опада — на 3,9 милиона. Повериоци су крајем 1932 износили 8,68 милиона, али су у току 1933 готово у целости исплаћени, тако да се у билансу више не јављају. Улошци на књижице и по текућим рачунима опали су у току последње четири године за 22 милиона динара округло, са 74,9 милиона у 1931 на 52,9 милиона динара крајем прошле године. Од тога су крајем 1935 улози на књижице 44,28 милиона, а улози по текућим рачуну, 8,62 милиона динара.

Интересантно је да су у 1931, упркос кризи поверења, туђа средства код Пољоделске банке била у порасту, и то улози за 2,3 милиона, а повериоци за 6 милиона динара. Банка је исплатила највише туђих средстава у току 1932, и то 12,7 милиона улога и 400 хиљада поверилаца; у току 1933 исплаћено је 8,7 милиона поверилаца и 3,6 милиона улога, али се те године јавио по први пут и реесконт са 5,8 милиона. У 1934 улози су смањени за 1,6 милиона, а реесконт за 1 милион динара. Најзад, у 1935 реесконт се смањује за даљих 900 хиљада, а улози за 4 милиона динара. У току последње четири године исплаћено је укупно преко 30 милиона.

Активна нам показује на који је начин Хрватска пољоделска банка извршила исплате туђих средстава. Најјаче су били погођени дужници по текућим рачунима. Они су смањени са 58,3 милиона крајем 1931 на 18,78 милиона крајем 1935 године. Вероватно је да је извесан део ових дужника претворен у менична потраживања, пошто видимо да су менични зајмови у 1933 години порасли баш када је дошло до најјачег смањења дужника по текућим рачунима. Даље пада у очи да је у 1933 години, дакле приликом пречишћавања биланса, порастао и рачун предузећа у властитој режији, са 3 на 9,5 милиона. На основу тога би се могло закључити, да су сопствена предузећа, у која улази и одељење за свилогојство, раније делом финансирана преко рачуна дужника. Најзад, у 1933 су порасле и непокретности са 10,96 на 18,1 милиона. Једним делом и то долази отуда што је банка за своје потраживање преузела непокретности које ће вероватно у згодном моменту опет отуђити.

Иначе, у току прошле године није било много промена у активи. Менице су пале за 1,5 милиона, са 19 на 17,5 милиона динара. Дужници су такође смањени за 3,2 милиона, од 21,98 на 18,78 милиона. Код предузећа у властитој режији имамо напротив пораст од 400 хиљада, са 9,4 на 9,8 милиона. Других промена у активи готово и нема.

Још у 1930 чиста добит Хрватске пољоделске банке је била исказана са 1,47 милиона, а последње четири године она је, разуме се, минимална, делом због смањења прихода, а делом због потребе отписивања сумњивих потраживања. Чиста добит се из године у годину преноси на нови рачун. На тај начин она се у 1935 попела на 104 хиљ. дин.